

32e zondag door het jaar C
M. Assumpta
9 november 2025

Eerste lezing (2 Makk. 7,1-2.9-14)
Uit het tweede boek der Makkabeeën

Zeven broers werden aangehouden,
samen met hun moeder,
en op bevel van de koning
sloeg men ze met stokken en riemen
om ze zo te dwingen varkensvlees te eten.
Een van hen vroeg de koning namens hen allemaal:
`Wat verlangt u van ons en wat wilt u met ons bereiken?
De leer van onze voorvaderen verbiedt ons varkensvlees te eten.
Wij zijn eerder bereid om te sterven,
dan die te overtreden.'
Alvorens te sterven zei hij nog:
`Jij, ontaarde boosdoener,
je ontnemt ons nu wel het leven,
maar de ware koning zal ons
opwekken voor een eeuwig leven.'
Na die eerste werd een tweede broer gemarteld.
Hij stak zijn handen uit en zei;
`Van de hemel heb ik ze gekregen,
maar omwille van Gods eer doe ik er graag afstand van,
in de hoop ze eens van Hem terug te krijgen.'
Zelfs de koning en zijn gevolg
waren verbaasd over de moed van die jonge man,
die ondanks de pijnen niet kreunde.
Toen deze gestorven was,
pijnigden en folterden ze nog een andere broer op dezelfde wijze.
De dood nabij zei hij:
`De dood door de handen van mensen wordt begerenswaardig
door de hoop die God ons geeft;
dat Hij ons weer laat opstaan.
Maar voor u zal er geen opstaan zijn tot leven.'

Tweede lezing (2 Tess., 2, 16- 3, 5)
Uit de tweede brief van de apostel Paulus aan de christenen van Tessalonica

Zusters en broeders,
bij alles wat je doet en alles wat je zegt,
laat je bemoedigen en sterken
door onze Heer Jezus Christus zelf,
en door God, onze Vader,
die ons heel erg liefheeft
en ons eeuwige troost
en goede hoop heeft geschonken.
Daarbij, zusters en broeders,
bid ervoor dat Jezus' goede boodschap
overall succes zou kennen,
en aangenomen zou worden, zoals het bij jullie is gebeurd.
Bid ook dat wij verlost mogen worden

van de verkeerde en slechte mensen,
die niet geloven.
Onze Heer is getrouw,
hij zal jullie kracht geven en jullie tegen het kwaad beschermen.
En daarom vertrouwen wij erop
dat jullie altijd zullen blijven doen
wat wij jullie hebben geleerd.
Ja, moge jullie hart altijd gericht zijn op de liefde van God
en op de standvastigheid van Christus.

Evangelie (Lucas 20,27-38)

Uit het heilig evangelie volgens Lukas

De Sadduceeën aanvaardden niet dat er een opstanding uit de dood bestaat.
En om Jezus uit te dagen kwamen ze naar hem toe met volgend probleem.
‘Meester,’ zeiden ze,
‘in de voorschriften van Mozes lezen we:
als een getrouwd man sterft zonder dat hij kinderen heeft,
moet zijn broer trouwen met die vrouw
en nakomelingen verwekken voor zijn broer.
Nu waren er eens zeven broers.
De eerste trouwde met een vrouw en stierf kinderloos.
Ook de tweede en de derde trouwden met haar,
en zo alle zeven,
maar ze stierven allen zonder kinderen na te laten.
Als laatste stierf ook de vrouw.
Wiens vrouw zal zij nu zijn bij de opstanding?
Ze hebben haar toch alle zeven als vrouw gehad.’
Jezus zei tegen hen:
‘Het zijn de kinderen van deze wereld die huwen en uitgehuwelijkt worden.
Maar wie het waard is
om deel te krijgen aan de andere wereld
en aan de opstanding uit de doden,
die huwen niet en worden niet uitgehuwelijkt.
Zij kunnen immers niet meer sterven,
want ze zijn kinderen van de opstanding,
kinderen van God.
Dat de doden worden opgewekt,
heeft Mozes zelf te verstaan gegeven
in het verhaal van de doornstruik,
waarin hij de Heer benoemt als de God van Abraham,
de God van Isaak en de God van Jakob,
geen God van doden maar van levenden.’

Homilie

Z en B,

Het geloof, dat weten we ondertussen wel, is geen exacte wetenschap.
We moeten er niet op zoek gaan naar pasklare oplossingen, naar duidelijke vragen met
sluitende antwoorden.
Geloven is een nooit ophoudende zoektocht naar de uiteindelijke zin van ons leven: wie of
wat ligt aan de basis van ons bestaan? Wat is er het uiteindelijk doel van?
En op die tocht maken we van alles mee, positieve, maar ook negatieve ervaringen, waaruit

gaandeweg een antwoord gaat oplichten.

Geen vaste zekerheid, maar een aanvoelen, een vermoeden.

En door vele van die inzichten vast te houden, ze door te vertellen, ze op te schrijven zijn geloofstradities gegroeid, waar mensen zich in herkennen en er zich in thuis voelen.

Z heeft ons christelijk geloof haar wortels in de lange traditie van het joodse volk, het volk dat ooit vanuit Egypte op stap ging naar een land waar alles goed zou zijn, een land van melk en honing.

In hun geschiedenis zijn de inzichten gegroeid dat er iemand aan de oorsprong staat van ons bestaan, die met ons begaan is, en die ons ook in de toekomst niet zal laten vallen.

Wie dat juist is, bleef en blijft nog steeds een raadsel. Daarom noemden ze hem JHWH, wat wil zeggen: ik *was* er voor jullie, ik *ben* er voor jullie en ik *zal* er ook altijd voor jullie zijn.

Dat dit inzicht gegroeid is niet alleen in goede dagen, maar ook in kwade, niet alleen door positieve, maar evenzeer door negatieve ervaringen, dat wordt geïllustreerd in het verhaal van de eerste lezing.

Het was het jaar 165 voor onze tijdsrekening.

Dus al erg gevorderd in het verhaal van het oude testament.

Israël was in handen van de Syriërs.

Aan de macht was koning Antiochus IV Epifanes, een wreedaard die de joodse godsdienst wilde uitroeien.

Hij zelf wilde als een god vereerd worden.

En hij verbood dat de mensen zich hielden aan de wet van Mozes, dat ze niet mochten werken op sabbat, dat ze geen offers mochten brengen aan vreemde goden, dat ze geen varkensvlees mochten eten.

Veel joden weigerden zijn bevel op te volgen.

Sommigen op heldhaftige wijze.

Zo ook de 7 broers die gemarteld en gedood werden.

Het belangrijkste in dat verhaal is wel wat deze jonge mannen de koning toeriepen: ‘Jij, ontaarde boosdoener, je ontneemt ons nu wel het leven, maar de ware koning zal ons opwekken voor een eeuwig leven.’

Je moet weten dat tot dan – 165 jaar voor Christus – nergens in de bijbel sprake was van een persoonlijke verrijzenis van een gestorvene.

Toen echter kwamen ze tot het inzicht: het kan toch niet dat zo een onmens als Antiochus ons het leven zou kunnen afnemen, omdat we trouw zijn aan de God van onze vaders, en dat het dan voor ons afgelopen zou zijn.

God, die ons gezegd heeft dat hij zijn mensen nooit in de steek zou laten, zal zich daar toch niet bij neerleggen. Hij zal ons nieuw leven geven.

En zo deed het geloof in een verder leven na de dood, in een verrijzenis, zijn intrede in de joodse traditie.

Maar dat die mogelijkheid geponeerd werd, wilde nog niet zeggen dat iedereen daarachter stond.

De nieuwe inzichten lokten discussies uit bij de bijbelgeleerden.

Voor de Farizeeën was het een evidentie dat God de mensen niet in de steek zou laten na hun dood.

Maar de Sadduceeën, een conservatieve groep onder de bijbelgeleerden, konden daar niet bij.

In hun debatten brachten ze situaties aan die door dat verrijzenisgeloof tot onoplosbare problemen zouden leiden.

Met zoiets kwamen ze ook naar Jezus om misschien bij hem een medestander te vinden.

Ze hadden het toevallig ook over 7 broers, die zich nauwgezet aan de wet van Mozes

hielden door te huwen met hun schoonzuster.

Zij was immers weduwe geworden van hun broer zonder dat er in hun gezin een kind was geboren.

En kinderloos blijven was voor een joodse vrouw een erge zaak omdat ze zich door God afgewezen voelde om bij te dragen tot de toekomstdroom die hij aan Abraham had meegegeven: 'ik zal een groot volk van je maken.'

En wat doet Jezus? Hij kiest geen partij.

Maar hij zegt: stel toch niet zo een vragen.

Jullie moeten jullie hoofd niet breken over hoe God het aan boord legt om ons te blijven in zijn armen sluiten, ook als we hier op aarde onze tijd hebben gehad.

Jullie moeten zich niet proberen voor te stellen hoe dat zal zijn, hoe het er daar zal uitzien.

Het gaat erover dat we in ons leven hier laten doordringen dat God ons niet in de steek laat.

Dat is genoeg. Vertrouw maar op Hem: het komt goed.

Laat dit een boodschap zijn voor elk van ons.

Pierre Breyne

Wie wil reageren op deze homilie, kan dit doen via e-mail: pierre.breyne@outlook.com En daar krijg je een antwoord op.